

VEDTÆGT

for

Kirkegård: Sdr. Starup Kirkegård

Provsti: Haderslev Provsti

Kommune: Haderslev

Stift: Haderslev

A. Kirkegårdens bestyrelsesforhold

§ 1

Kirkegården ejes af Sdr. Starup kirke og bestyres af Sdr. Starup menighedsråd.

§ 2

Kirkegårdens drift forestås af det af menighedsrådet nedsatte kirkegårdsudvalg.

Stk. 2. Tilsynet med driften påhviler kirkeværgen i overensstemmelse med reglerne i vedtægt for kirkeværgen.

Stk. 3. Kirkegårdens daglige drift varetages af den ved kirken ansatte graver under ansvar overfor menighedsrådet og i overensstemmelse med arbejdsbeskrivelse for graverstilling samt bestemmelserne i denne vedtægt.

Stk. 4. Klager vedrørende kirkegårdens drift rettes til menighedsrådet.

§ 3

Kirkeværgen og graveren opbevarer hver et eksemplar af såvel kirkegårdskortet som kirkegårdsprotokollen i overensstemmelse med de til enhver tid gældende bestemmelser.

Stk. 2. Kirkegårdsprotokollen skal føres i en af Kirkeministeriet godkendt standardprotokol eller en anden af Kirkeministeriet godkendt kirkegårdsprotokol. Kirkegårdsprotokollen kan føres på edb i et af Kirkeministeriet godkendt system.

Stk. 3. Mindst en gang årligt skal gravpladserne på kirkegården sammenholdes med begge eksemplarer af kort og protokoller, og eventuelle uoverensstemmelser berigtiges. Kort og protokoller skal forevises ved syn over kirkegården.

B. Gravsteder

§ 4

Den bestående kirkelige tradition med kistens anbringelse i retningen øst-vest bevares så vidt muligt.

Erhvervelse og fornyelse

§ 5

Henvendelse om erhvervelse af brugsret til gravsteder – gravstedsret – og om nedsættelse af kister eller urner såvel i nye som i bestående gravsteder sker til graveren.

§ 6

I forbindelse med udlæggelse af gravsted til begravelse eller urnenedsættelse udfærdiger graveren et gravstedsbrev.

Stk. 2. Ved senere begravelser eller urnenedsættelser i gravstedet foretages påtegning herom på gravstedsbrevet.

§ 7

Begæring om erhvervelse af gravstedsret skal imødekommes til begravelse af en person som:

- 1) har bopæl i sognet
- 2) er udensognsboende, men har en særlig tilknytning til sognet, idet særlig tilknytning foreligger, hvis den udensognsboende tidligere har haft bopæl i sognet, har nære pårørende, der bor i sognet eller har ægtefælle/registreret partner, forældre eller børn begravet på en kirkegård.

Stk. 2. Der kan herudover ikke erhverves gravstedsret på kirkegården.

Stk. 3. Når der udlægges gravplads til en gift person/registreret partner, skal der på begæring samtidig udlægges en gravplads til den efterlevende ægtefælle/registrerede partner umiddelbart ved siden af den anviste gravplads. Dette gælder også i tilfælde, hvor der uden vederlag udlægges gravsted for en ubemidlet afdød. Ægtefællen/den registrerede partner bevarer retten hertil, uanset hvor han eller hun ved sin død har bopæl.

Stk. 4. Der skal altid være adgang for ubemidlede, som opfylder betingelserne i stk. 1, til at få en gravplads udlagt uden vederlag.

Stk. 5. Gravsteder kan udlægges med indtil 4 gravpladser. Ønskes større gravsteder udlagt, kan dette alene ske med menighedsrådets/kirkegårdsbestyrelsens godkendelse.

Stk. 6. Ønske om fornyelse af gravstedsretten efter brugsperiodens udløb skal imødekommes, med mindre en godkendt reguleringsplan for kirkegården er til hinder for det.

Stk. 7. Der kan indgås aftale om erhvervelse af gravsted for flere brugsperioder, dog aldrig længere end 60 år. Hvis en sådan aftale indgås, betales der et engangsbeløb for samtlige brugsperioder, ligesom der betales engangsbeløb for ren- og vedligeholdelse i alle brugsperioder ved ikrafttrædelsestidspunktet for aftalen.

§ 8

Ved begravelse eller urnenedsættelse i et bestående gravsted skal gravstedsretten om nødvendigt forlænges for det tidsrum, hvormed fredningstiden efter den seneste begravelse eller urnenedsættelse overstiger den løbende brugsperiode.

§ 9

Den periode, for hvilken gravstedsretten er erhvervet eller fornyet, fremgår af aftalen om erhvervelse eller fornyelse.

§ 10

Gravstedsretten kan kun overdrages med menighedsrådets/kirkegårdsbestyrelsens samtykke.

§ 11

Hvis gravstedsretten ønskes fornyet, må indehaveren af brugsretten rette henvendelse til graveren herom i rimelig tid før den løbende brugsperiodes ophør.

Stk. 2. Sker sådan henvendelse ikke, sender graveren indehaveren af brugsretten en påmindelse om fornyelsen. Påmindelsen sendes med afleveringsattest. Medfører dette ikke fremsættelse af ønske om fornyelse af gravstedsretten, hjemfalder gravstedet, og hvad der findes derpå til kirkegården.

Stk. 3. Indehaveren af brugsretten kan dog inden 4 uger efter brugstidens udløb fjerne planter m.m. samt gravminder. I så fald skal eventuelle fundamenter samtidig fjernes, og gravstedet afleveres i planeret stand. Orientering herom skal gives i den foran omhandlede påmindelse.

Nedlæggelse og regulering

§ 12

Erhvervelse eller fornyelse af brugsretten til et gravsted for en periode, som overstiger fredningstiden fra den senest stedfundne begravelse eller urnenedsættelse, kan ikke hindre kirkegårdens eventuelle nedlæggelse.

§ 13

Hel eller delvis nedlæggelse af gravsteder eller ændring af bestående gravstedsanlæg i øvrigt kan kun ske efter udløbet af fredningstiden fra den senest stedfundne begravelse eller urnenedsættelse og kun som et led i en godkendt regulering af kirkegården.

Gravstedernes indhegning

§ 14

Indhegning af gravstederne med levende hegn må i overensstemmelse med den stedlige tradition kun ske med buksbom, almindelig thuja eller bøg for så vidt angår den gamle kirkegård. På skovkirkegården må der ikke ske indhegning af gravstederne med levende hegn

Stk. 2. Alle levende hække plantes, vedligeholdes og klippes ved menighedsrådets foranstaltning, og sådanne hække er kirkegårdens ejendom.

Stk. 3. Gravstedsindhegninger af træ- eller jerngitterværk, murværk, stensætning eller lignende skal holdes sømmeligt ved lige på foranstaltning af ejeren af gravstedsretten. Gravgitre og lignende, som på grund af manglende vedligeholdelse virker skæmmende på kirkegården, kan efter menighedsrådets beslutning og med provstiudvalgets forudgående godkendelse forlanges fjernet.

Gravstedernes beplantning

§ 15

Hvis bestående beplantninger på gravstederne ved deres højde eller udbredelse skønnes at være til ulempe, kan menighedsrådet forlange dem beskåret eller fjernet.

Stk. 2. Træer må ikke uden provstiudvalgets forudgående godkendelse beskæres eller fjernes, uanset hvor på kirkegårdsarealet de står, og uanset af hvem plantningen er bekostet.

stk. 3. Hvis et gravsted ønskes pålagt ral, skal det ske efter forudgående aftale med graveren

stk. 4. Bænke kan opstilles på gravstederne med kirkegårdens samtykke

stk. 5. For skovkirkegården, afsnit c anlagt i 1987, gælder følgende regler: Arealet skal henligge i græs og have karakter af skovkirkegård.

Der er ikke fastsat størrelser på gravsten. Indskrift på liggelsen skal være indhugget i stenen, og dens overflade skal ligge i plan med græsfladen.

Gravene må ikke omgives af hæk og ikke afmærkes på anden måde end ved opstilling eller nedlægning i græsfladen af gravsten.

Umiddelbart foran eller bag stenen kan plantes en lav busk eller lignende. Det kan f.eks. være en af følgende:

Latinsk navn	Navn på dansk
Acer japonicum	Japansk ahorn
Acer palmatum	Japansk ahorn
Buxus sempervirens	Storbladet buksbom
Cotoneaster salicifolia floccosus	Stedsegrøn cotoneaster
Ilex	Kristtorn
Rhododendron	Alperose
Virburnum Burkwoodii	Duftsnebold
Roser, lave sorter eller buskroser	

Afgrænsning af det beplantede areal må kun ske med chaussesten sat i plan med græsfladen af hensyn til græssets vedligeholdelse.

Resten af graven samt gangarealet skal henligge i græs, som vedligeholdes af graveren.

Ved gensalg 2015 og senere gælder samme regler som beskrevet i stk.6.

stk. 6. For skovkirkegården afsnit d, anlagt i 2012 gælder følgende regler:

Afsnittet skal udvikle sig med store fuldkronede træer, der på sigt vil give kirkegården et lundagtigt udseende.

Arealet skal henligge i græs og have karakter af skovkirkegård.

På gravstederne må der anbringes opretstående naturformede gravsten i afrundede former med en max. højde og bredde på 60 cm.

Der kan anlægges et blomsterbed med etårige planter i afrundet form foran stenen.

Bedet må max. gå 30 cm ud fra gravstenen.

Gravstedet anlægges med *Euonymus fortunei* bag ved stenen.

Der kan nedsættes granitvaser i jorden ved gravstenen.

Der må ikke lægges skærver, flis eller andet bunddække materiale i bedet.

Gangarealet er udlagt i græs og er uden synlige afmærkninger.

stk. 7. På skovkirkegården kan der anlægges både urne- og kirstgrave på samme areal, idet den usynlige inddeling deler arealet op i gravfelter på 1,5 x 1,5 m, som enkeltvis anvendes til urnegrave, mens 2 felter sammenlagt danner en kistegrav. Der skal ikke nødvendigvis sættes en gravsten, idet graven godt kan være anonym i græsfladen.

Gravminder

§ 16

Gravmindernes opstilling må indordnes den lokale tradition, hvis en sådan findes, f.eks. en ensartet vendt opstilling med gravmindernes forside mod øst.

Stk. 2. Menighedsrådet påser, at der ikke anbringes gravminder, som ved deres størrelse eller form vil virke skæmmende for kirken eller kirkegården, eller hvis indskrift og udstyr må anses for upassende.

Er sådanne gravminder trods alt blevet anbragt, kan de, hvis de ikke er registrerede som bevaringsværdige, af provstiudvalget forlanges fjernet fra kirkegården. Provstiudvalgets afgørelse kan påklages til biskoppen.

Stk. 3. Fundament til gravminder skal udføres så forsvarligt, at der ikke kan opstå fare ved at gravsætte i et tilstødende gravsted.

Stk. 4. Menighedsrådet må ikke fjerne registrerede gravminder fra kirkegården. Ved registrerede gravminder forstås gravminder, der er registreret i henhold til bestemmelserne i lovbekendtgørelse nr. 329 af 29. marts 2014 om folkekirkens kirkebygninger og kirkegårde, kapitel 4.

Menighedsrådet sørger for, at indehaverne af brugsretten, så vidt dette er muligt, gøres bekendt med registreringen.

Stk. 5. På menighedsrådets/kirkegårdsbestyrelsens begæring har indehaverne af brugsretten pligt til at afhjælpe indtrufne beskadigelser på gravminder.

Stk. 6. Vedligeholdelse og istandsættelse af registrerede gravminder, der er hjemfaldet til kirkegården, påhviler menighedsrådet.

Gravstedernes vedligeholdelse

§ 17

Indehaveren af brugsretten har pligt til at drage omsorg for gravstedets sømmelige vedligeholdelse. Den pågældende har ansvaret for, at bestemmelserne i nærværende vedtægt overholdes.

Stk. 2. Det påhviler den af menighedsrådet bemyndigede person at påse og afgøre, om gravstederne på kirkegården vedligeholdes sømmeligt og i overensstemmelse med vedtægtens bestemmelse.

Stk. 3. Hvis indehaveren af brugsretten forsømmer sin pligt med hensyn til vedligeholdelse, skal menighedsrådet tilbyde, at kirkegården overtager vedligeholdelsen mod betaling af den i nærværende vedtægt fastsatte takst.

Stk. 4. Hvis vedligeholdelsen ikke overlades til kirkegården, eller den fastsatte betaling herfor ikke erlægges, skal menighedsrådet ved brev, der sendes med afleveringsattest til indehaveren af brugsretten pålægge denne at opfylde sine forpligtelser vedrørende gravstedet inden en frist på 4 uger.

Stk. 5. Hvis der ved fristens udløb fortsat ikke er draget omsorg for gravstedets vedligeholdelse, eller den fastsatte betaling herfor ikke er erlagt, kan menighedsrådet lade det sløjfe som anlagt gravsted og tilplante, tilså eller gruslægge, men gravpladserne i gravstedet må ikke på ny anvendes til begravelse før udløbet af den periode, for hvilken brugsretten er erhvervet.

Med skriftligt samtykke fra indehaveren af brugsretten kan gravstedet dog på ny anvendes til begravelse, når fredningstiden fra den senest foretagne begravelse eller urnenedsættelse er udløbet.

§ 18

Kirkegården har intet ansvar for skader på gravminder, beplantning eller andet på gravstederne, forårsaget af naturbegivenheder, hærværk eller vold.

§ 19

Kirkegården renholder gravsteder mod betaling efter reglerne i kirkegårdens takstblad.

Stk. 2. Pligten til vedligeholdelse af et gravsted kan overdrages til kirkegården mod indbetaling til stifternes fælles betalingscenter (Gias Center) en gang for alle af et beløb, som er fastsat i kirkegårdens takstblad, for vedligeholdelse i et tidsrum svarende til fredningstiden for gravstedet.

Stk. 3. Engangsbeløb for længere tid end en fredningsperiode fastsættes ved aftale.

Stk. 4. Det er ikke tilladt menighedsrådsmedlemmer, kirkeværgen, graveren eller andre ved kirken eller kirkegården ansatte personer at medvirke ved gravsteders

vedligeholdelse mod at oppebære eller forvalte renter og/eller hovedstol af en til dette formål i et pengeinstitut indsat kapital.

Særlige bestemmelser for kistegrave

§ 20

Fredningstiden – den tid, hvori en grav skal henligge urørt – er for kistegrave 30 år.

§ 21

En gravplads for en voksen skal være 3 x 1,5 m. Graven skal være så dyb, at der bliver mindst 1 m jord over kistelåget.

Stk. 2. Kister med dødfødte eller spæde børn kan med menighedsrådets/kirkegårdsbestyrelsens samtykke nedsættes i en allerede benyttet grav.

§ 22

Anvendes jern-, zink- eller egetræskister eller kister af andet særligt vanskeligt nedbrydeligt materiale, skal gravstedsretten være erhvervet eller fornyet for et tidsrum svarende til mindst det dobbelte af fredningstiden.

Stk. 2. Murede grave kan kun tillades indrettet med menighedsrådets samtykke og stiftsøvrighedens godkendelse af såvel planerne som vilkårene for indretningen.

§ 23

Flytning af gravsatte kister må kun foretages efter forud indhentet tilladelse fra biskoppen og efter indhentet erklæring fra sundhedsmyndighederne.

Særlige bestemmelser for urnegrave

§ 24

Fredningstiden - den tid, hvori en grav skal henligge urørt – er for urnegrave 10 år.

§ 25

Et urnegravsted skal være 1,00 x 1,00 m. Graven skal være så dyb, at der bliver mindst 0,5 m jord over urnen.

Stk. 2. Askeurner kan nedsættes i almindelige gravsteder, uanset om der tidligere er nedsat kister heri.

Stk. 3. Urner skal nedsættes således, at de forbliver urørte i hele fredningsperioden, også af senere begravelser eller urnenedsættelser i gravstedet.

§ 26

Urner af plasticmateriale eller andet langsomt forgængeligt materiale kan kun jordfæstes med tilladelse fra menighedsrådet.

Stk.2. Anvendes en askeurne af materiale, som må antages ikke at gå til grunde i løbet af fredningstiden, skal den godkendes af menighedsrådet, der i sådanne tilfælde kan fastsætte en fredningstid, som er længere end den normale og en forhøjelse af taksten i forhold hertil.

§ 27

Flytning af gravsatte urner må kun foretages efter forud indhentet tilladelse fra menighedsrådet/kirkegårdsbestyrelsen.

Øvrige bestemmelser

§ 28

Såfremt der på kirkegården findes eller anlægges særlige afsnit til kiste- eller urnebegravelser, skal de nærmere regler for anlæg, indhegning, beplantning og anvendelse af gravminder fastsættes i et særligt tillæg til denne vedtægt. Sådanne tillæg, som tillige skal indeholde takster, skal godkendes af provstiudvalget.

§ 29

Begravelser og urnenedsættelser på kirkegården kan normalt finde sted på alle hverdage, dog ikke 1. juledag, 1. påskedag og 1. pinsedag.

C. Ordensbestemmelser

§ 30

- 1) Kirkegården er åben fra solopgang til solnedgang
- 2) Kirkegården er et indviet sted, hvor der skal være orden og fred.
- 3) Erhvervsmæssigt arbejde på kirkegården og dens gravsteder må kun udføres inden for normal arbejdstid.
- 4) Intet arbejde må udføres på kirkegården og dens gravsteder på en sådan måde, at det kan være til gene for gudstjenesten eller andre kirkelige handlinger.
- 5) Kirkegården tilhørende redskaber, som benyttes af gravstedsbrugere, skal efter endt brug straks sættes tilbage på deres plads.
- 6) Kirkegårdens dige eller hegn og gravstedernes indhegning må ikke gennembrydes.
- 7) Kirkegårdens låger skal holdes lukkede.
- 8) Færdsel uden for kirkegårdens gange er ikke tilladt.
- 9) Hunde på kirkegården er ikke tilladt.
- 10) Cykling på kirkegården er ikke tilladt.
- 11) Kørsel med motorkøretøj på kirkegården må kun foregå i kirkens eller kirkegårdens ærinde eller med kirkegårdsudvalgets særskilte tilladelse.
- 12) Nummerpæle på gravstederne er kirkegårdens ejendom og må ikke flyttes eller fjernes.
- 13) Ukrudtbekæmpende kemiske midler må ikke anvendes på kirkegården.
- 14) Der må ikke anvendes plastic eller lignende materialer som underlag for ralbelægning på gravsteder eller andre arealer.
- 15) Bænke må kun opstilles på gravstederne med kirkegårdsudvalgets samtykke.

Stk. 2. Afbrydning af grene, beskadigelser af hegn og plantninger, fjernelse af blomster eller planter fra kirkegården eller andres gravsteder, beskadigelse af gravminder og lignende kan medføre erstatningsansvar og eventuelt tillige strafansvar.

Stk. 3. Graveren er forpligtet til at påtale enhver krænkelse af kirkegårdens orden og fred og til at indberette krænkelse af nærværende ordensbestemmelser til kirkegårdsudvalget.

D. Takster

Der henvises til kirkegårdens takstblad, som kan ses Starup sogns hjemmeside

Sdr. Starup Menighedsråd, den 10. marts 2015

Menighedsrådets formand

Provstiuvalget
Haderslev Domprovsti

19.08.2015

Godkendt af _____ provstiuvalg, den _____

Keld C. Jacobsen
Formand